

Két világ polgáiraiként

János 17,11-19

Szentháromság ünnepe u. 23. vasárnap

1953. november 8.

A mai ige Jézus főpapi imádságának közepe. A tanítványokért imádkozik benne, akik mikor Ő e világból hazamegy az Atyához, itt maradnak ebben a világban. Azt kéri imádságában az Atyától, hogy itt maradt tanítványai tudjanak két világ polgáiraiként élni, s ne adják fel mennyei honpolgárságukat, legyen bátorságuk idegenekként élni ebben a világban, ne felejtsek azonban el, hogy ha otthonuk odafenn van is, munkahelyük itt van ebben a világban. Nem e világból valók, de e világra valók. Világos, hogy amit Jézus a tanítványai számára kér, azt mindnyájunknál szeretné látni. Csendesedjünk el alázatosan ezelőtt az imádság előtt, s tanuljuk meg belőle, mint kell nekünk is két világ polgáiraiként élni.

1. Nem e világból valók vagyunk.

Kétszer is mondja Jézus a felolvasott imádságrészletben: „Nem e világból valók, amint hogy én sem e világból vagyok” (14. és 16. v.). Van valami a hívőkben, ami másokban nincs meg. Valami idegen jelleg, idegen illat. Nem hangsúlyozzák ki, csak egyszerűen megvan. Nagycsütörtök éjszakáján a szolgáló is észreveszi Péterről, hogy Jézushoz tartozik, pedig úgy elegyedik az udvari népség és a tűznél melegedő katonák között, hogy meg van győződve arról: semmi sem árulja el, hogy ő is Krisztushoz tartozik.

Maga az imádság el is mond egyet s mást abból a „más”-ból, ami Jézus tanítványait olyan idegenszerűvé teszi ebben a világban.

Ezt mondja róluk: „Ők az én örömeimet teljesen bírják ő magukban” (13.b.v.) Jézus tanítványainak tehát más az örömük, mint e világ fiainak. Nem kevesebb, hanem más. Isten népe nem komor, besavanyodott emberek társasága, hanem örvendező násznép. Ha nem az, akkor nem is tanítványa Jézus Krisztusnak. Öröme azonban Krisztus öröme. Borgőzös korcsmák mámoros duhajkodása nem érdekli, csillogó bálók fénye nem vonzza, izgatott kártyapartik előtt értetlenül áll meg, menekül onnan, hol felforr a vér. Persze a világ sem érti meg az ő örömeit: az Istennek és az Istenben való örvendezést, a testvéri közösség boldogságát, a szolgálat örömét, a hálát stb. A világ unatkozik, ahol Isten népe szíve repes az örömtől. Azután a tanítvány öröme teljes, a világénaak mindig van valami alja, keserű utóíze. Isten népének sohse kell az örömét megsiratnia. Azután a tanítvány öröme őmagában van. Nem a körülményekben. Ezért elvehetetlen.

Azért is imádkozik Jézus: „Szenteld meg őket..., hogy ők is megszentelteké legyenek ”(17,19.v.) Jézus tanítványainak tehát más a szentségük. E világnak is van szentsége. E világ szentsége erkölcsi fogalom. Jó akar lenni. A világ fiai sokszor a világosság fiait megszegyenyítő nagy akarati megfeszítéssel harcolnak azért, hogy jók legyenek. Az önmegszentelődés azonban sohasem sikerül. Vagy kudarcba és ezzel kétségbeesésbe vagy képmutatásba vezet. Ha ugyanis nem sikerül szentté lennünk, akkor mindig jelentkezik a kísértés, hogy legalább a látszata legyen meg annak, amivé szeretnénk lenni, de amivé lenni nem tudunk. Ezzel szemben Isten népének szentsége teológiai fogalom. Teológiaiilag szent az, ami vagy aki Istené. Ezért szent a templom, mint Isten háza, a Biblia, mert az az Isten könyve. A megszentelődés tehát azt jelenti, hogy Isten megragad embereket, foglyul ejti őket, s beállítja őket a szolgálatába. A szentek tehát Istenhez tartozó, Isten számára rezervált, fenntartott emberek. Izrael is szent nép volt. Nem azért, mintha jobb és nemesebb lett volna, mint más nemzetek, hanem azért, mert Isten kiragadta és a maga szolgálatába állította. E világ szentsége tehát emberi erkölcsi teljesítmény, Isten népének szentsége pedig isteni kegyelmi ajándék, melynek alapja a keresztség, melyen Isten Fia érettünk odaszentelte magát (19.v.).

Ezt is mondja Jézus az imádságban: „Én a te igédet nékik adtam. Szenteld meg őket a te igazsággal: A te igéd igazság.” (14, 17.v.). Jézus tanítványainak tehát más az életvezérük. E világ fiainak életvezére az érdek, a hiúság, vagy a hivatás. Isten népe számára Isten igéje a lábak szövétneke és az ösvények világossága. E világ fiai megfontolnak és azután döntenek. Isten gyermekeinél Isten dönt, s népe engedelmeskedik. Ezért olyan idegenszerű sokszor a magatartása. Ahol mások gátlás nélkül cselekszenek, ott neki megfontolásai vannak. Ahol mások sietnek, ott ő sokszor értetlenül késlekedik, ahol pedig mások töprengenek, fontolgatnak, ott ő lázas sietséggel tevékenykedik. Csak az érti meg ezt, aki tudja, hogy Isten útjai nem a mi útjaink, Isten népe pedig az Isten útjait járja.

Az egész imádságszakaszt átszövi a tanítványok féltése. A tanítványok ebben a világban a gonosz hatókörében és a világ gyűlölete alatt élnek. Ezért imádkozik Jézus így: „A világ gyűlölte őket... őrizd meg őket a gonosztól.” (14,15.v.). A gyűlöletnek az az oka, hogy a tanítványok nem e világból valók. A világ nem bírja elhordozni, hogy valaki másmilyen legyen, mint ő. Az elvilágiasodott keresztyénnel és a világ képére áthasonult egyházzal jól megfér, még támogatja is, de aki más mer lenni, az ellen hadra kel az ő Gonosz vezérlete alatt, s a jelszó: vagy olyan lesz, mint mi, vagy pedig pusztuljon! Ebben a harcban azonban Isten népének valami titokzatos erő áll rendelkezésére, s e világnak meg kell tapasztalnia, hogy Jézus tanítványainak más az erőforrásuk. A világ erőforrása a testi erő, a szervezkedés, a hatalom, Isten népének harcában ezek nem számítanak. Ha van is testi erejük, azt ebben a harcban nem veszik igénybe. Ha szervezkednek is, annak nincs politikai súlya. A hatalom pedig nem az ő oldalukon van. Mégis erősek. Őrzi őket Jézus

imádsága és igéje. Míg e földön volt, jelenléte nyújtott nekik biztonságot (12.v.). Mennybemenetele után igéjében és érettünk való könyörgésével van jelen mellettünk, s ez őriz meg a gonosztól.

Észleli-e rajtad ezt a mennyei honpolgárságot, ezt az idegen „mást” ez a világ? Más-e az örököd, a szentséged, az életvezéred, s az erőd? Vagy igen meg van elégedve veled e világ, mert egészen olyan vagy, mint ő?

2. Isten gyermekei mennyei honpolgárok s ezt az állampolgárságot e világon is meg kell, hogy őrizzék, de ugyanakkor ennek a világnak is polgárai.

Nem e világból valók, de e világra valók.

Az igazi keresztyénség idegenségét kikerülni, kellemetlen következményei elől elmenekülni kétféleképp lehet. Az egyik, amiről már szó volt, az áthasonulás. A másik a világtól való visszahúzódás. Vannak keresztyének, akik visszahúzódnak e világtól, bezárkóznak saját kegyességük titkos kamrájába, vagy valami szűk közösség fellegvárába, s ott próbálnak, mint valamikor Robinson egy lakatlan szigeten, keresztyén ember módjára élni, s megélni. Az ilyenekben a mennyei honvágy e világtól eltaszító erővé válik, valami világfájdalmas világiszornyá. Pedig Jézus így imádkozott: „Nem azt kérem, hogy vedd ki őket e világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól” (15.v.). A tanítványból talán feltör a könyörgés, hogy Isten vegye őt ki ebből a gonosz, Isten-ellenes világból, törje össze a világ gonoszságát és hozza fel az Ő dicsősége napját, de ez önzés, mely csak a maga üdvösségével törődik, s veszni hagyja azt a világot, melyet Isten úgy szeretett, hogy egyszerűlt Fiát adta halálra megmentéséért. És elfelejtkezik arról is, hogy ha Isten meghallgatná az ilyen világfájdalmas imádságot, azt jelentené ez, hogy Isten meghátrál a Gonosz hatalma elől. Nem is hallgatja meg az ilyen imádságot. A Fia imádságát hallgatja meg, s nem veszi ki övét ebből a világból, hanem megőrzi őket a Gonosztól. Itt hagy minket, de nemcsak azért, hogy itt legyünk, s vigyázzunk magunkra, hogy mi is el ne gonoszodjunk. Isten népének dolga van itt a többi ember között. Nem világfájdalom, hanem világmisszió tehát Urunk akarata.

Ebből a világmisszióból két részletre a mai imádságszakasz is utal. Így imádkozik ugyanis Jézus: „Amiképpen te elküldtél engem e világra, úgy küldtem én is őket e világra” (18.v.). Amikor tehát Krisztus az Atyához megy, a tanítványoknak kell átvennie Krisztus küldetését e világban. Ez a küldetés a váltság műve. Természetesen ez nem jelenti azt, mintha Krisztus mindenre elégséges golgothai áldozata valami pótlásra szorulna, vagyis hogy a keresztyéneknek kellene megváltani a nem keresztyéneket. De jelenti azt, hogy a Krisztusban kijelentett, s az egész világnak szóló kegyelem örömezenetét el kell vinnünk minden emberhez, hogy a Krisztus keresztye hiábavaló ne legyen.

A másik feladat, amire ez az imádságszakasz emlékeztet, a szolgálat munkája. Így imádkozik Jézus: „Én őerettük odaszentelem magam” (19. v.). Ez nemcsak a váltság nagy munkájára emlékeztet minket, hanem arra is, hogy az embernek Fia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem azért, hogy Ő szolgáljon másoknak. Másokért élt s másokért halt, s nekünk is ugyanezt parancsolta. Isten népe tehát azért is marad ebben a világban, hogy legyen, aki szolgáljon, legyen, akinek ez az életelve: másokért. Még ha ezek a mások istentelenek, gonoszok, szeretetre és szolgálatra érdemtelenek is. Őérettük él, őérettük hal. Vállalja azt, hogy ő legyen az élő mag, akit Isten belevet a világ szántóföldjébe, hogyha megrothad is, de új élet zsendüljön a barázda fölött..., ő legyen a föld sója, mely ha felolvad is, de ízessé lesz tőle az étel..., ő legyen a világ világossága, mely ha felemészti is önmagát, de míg ő elég, addig látnak mások.

Így akar minket Urunk két világ polgáraként megőrizni a gonosztól. Meg is őriz. Csak a veszedelem fia vesz el közülünk. Jézus azért imádkozik, hogy te ne légy a veszedelem fia. Ugye, te sem akarsz a veszedelem fia lenni, hanem a Krisztusé? Ámen.